

СВІТОВИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ

Зарубіжні банки для оцінки кредитного ризику застосовують спеціальні методики кредитного рейтингу, що становлять сукупність оцінних параметрів кредитоспроможності позичальника. Для них характерна комплексність і порівнянність усієї палітри факторів кредитного ризику.

Англійські клірингові банки здійснюють оцінку потенційного ризику неплатежу по кредиту із використанням методик «PARSER» і «CAMPARI» (табл.1).

Таблиця 1. Характеристика методик «PARSER» і «CAMPARI»

Методика «PARSEL»	Методика «CAMPARI»
P (Person) – інформація про персону потенційного позичальника, його репутація;	C (Character) – репутація позичальника;
A (Amount) – обґрунтування суми затребуваного кредиту;	A (Ability) – оцінка бізнесу позичальника;
R (Repayment) – можливість погашення;	M (Means) – аналіз необхідності звертання за позичкою;
S (Security) – оцінка забезпечення;	P (Purpose) – ціль кредиту;
E (Expediency) – доцільність кредиту;	A (Amount) – обґрунтування мети кредиту;
R (Remuneration) – винагорода банку (відсоткова ставка) за ризик надання кредиту.	R (Repayment) – можливість погашення I (Insurance) – спосіб страхування кредитного ризику.

За кордоном поширені загалом такі методи управління ризиком, як продаж кредитів, сек'юритизація, скоринг та діяльність кредитних бюро.

Дуже поширеним є спосіб захисту від кредитного ризику через продаж кредитів. Банк може продати певну частину наданих кредитів іншим інвесторам.

Процедуру викупу в банків проблемних кредитів можуть здійснювати безпосередньо центральний банк (Чилі, Угорщина, Польща) або Агенція з реструктуризації (Чехія, США, Мексика, Південна Корея). Кредити продаються за ціною, нижчою за їх номінальну вартість.

У практиці американських банків використовують «правило п'яťох сі» (табл.2)

Таблиця 2. «Правило п'ятьох сі»

<p>1С (customer`s character – характер позичальника) – репутація позичальника, ступінь відповідальності, готовність і бажання сплатити борг;</p>	<p>2С (capacity to pay – фінансові можливості) – припускає ретельний аналіз доходів і витрат позичальника і перспективи їхнього розвитку в майбутньому;</p>	<p>3С (capital) – капітал, майно;</p>	<p>4С (collateral) – забезпечення позики, достатність, якість і ступінь реалізованої застави у випадку непогашення позички;</p>	<p>5С (current business conditions and goodwill – загальні економічні умови) – визначають діловий клімат у країні і впливають на становище банку і позичальника.</p>
--	---	---	---	--

Актуальним є досвід зарубіжного банківського сектора із залучення до оцінки кредитного ризику незалежних рейтингових агентств. Рейтингове агентство має у своєму розпорядженні великий об'єм інформації і досвід створення неупереджених оцінок для всіх можливих варіантів ситуацій, у нього відсутня будь-яка зацікавленість, крім формування достовірної оцінки кредитного ризику банку. Отже, в Україні необхідно заохочувати створення рейтингових агентств, тому що їхня діяльність буде сприяти зниженню кредитних ризиків банків і підвищувати надійність банківської системи України в цілому.

В Італії банки та банківські групи не можуть надати одному клієнтові або групі пов'язаних між собою позичальників позики, що перевищують 25 % від суми власних фондів банків. У Нідерландах банки зобов'язані повідомляти Банк Нідерландів про випадки видачі позики клієнтові, який не є банком, в обсязі, що перевищує 1 % фактичних власних фондів банку. Концентрація кредитів на одного клієнта в Нідерландах допускається в розмірі до 25 % від власного капіталу банку. У Франції сумарна величина кредитів та інших вимог банку з урахуванням оцінки їхніх ризиків на одного клієнта або на одну групу клієнтів не може перевищувати 40 % чистих власних коштів банку. У Німеччині банки зобов'язані негайно інформувати центральний банк про всі так звані великі (у загальній сумі більші за 10 % капіталу банку) і мільйонних (більш як 3 млн євро) кредитах, одночасно повідомляючи про позичальника, відомості надходять для перевірки в інформаційний центр Бундесбанку. Таким чином, органи банківського нагляду володіють точними відомостями про позичальників, які отримали кредити в кількох банках.

Оптимально використовуючи дані методики, зарубіжні банки мінімізують кредитний ризик, чітко організують кредитний процес, домагаючись найкращої якості кредитного портфеля.